

نام و نام خانوادگی :		باسمه تعالی وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش استان مدیریت آموزش و پرورش	نام درس : فارسی ۱	
نام کلاس:	پایه: دهم		مدت امتحان: ۶۰ دقیقه	تاریخ امتحان :
رشته : تجربی و ریاضی			سال تحصیلی:	نوبت امتحان : نیمسال اول (دی ماه)
			نام دبیر:	ساعت شروع :
تعداد صفحات: ۴			نمره به عدد :	نمره به حروف:

ردیف	سؤالات	نمره
۱	از ده مورد مشخص شده ی زیر، معنی ۸ واژه را بنویسید. الف. در مقابل لثیمی، کریمی کرد. ب. پیران قبیله خویش را حرمت دار ولیکن به ایشان مولج نباش. ج. خواست کزان ورطه قدم درکشد / داده تنش بر تن ساحل یله د. وزیر که مردی فاضل و نیکو منظر بود، مارا به نزدیک خویش بازگرفت. ه. زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت / ناچار کاروان شما نیز بگذرد	۲
۲	غلط های املائی متن زیر را بیابید. و مثل قرآن مثل آب است روان؛ در آب حیاط تن ها بود و در قرآن حیات دل ها. قصه یوسف در قرآن زیباترین قصه هاست پر است از فرغت و وصلت و مهنت و شادی و حسن صیرت و صورت .	۱
۳	نقش های دستوری کلمات خط کشیده شده را مشخص کنید. الف. دل اگر خدا شناسی همه در رخ علی بین (فاعل – منادا – مفعول) ب. بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم (متمم – مضاف الیه – فعل) ج. آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد (مفعول – فاعل – مضاف الیه) د. فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد (مفعول – مضاف الیه – متمم)	۱
۴	در جمله های زیر کلمات دارای سجع را مشخص کنید. الف. خلاف رای صواب است و نقض رای اولوالالباب ب. گفتا به عزت عظیم و صحبت قدیم که دم برنیارم و قدم برندارم	۱/۵
۵	هریک از آرایه های زیر را، رو به روی متن مربوط به خود قرار داده و ارکان و کلمات هر آرایه را مشخص کنید. (۳ نمره) تشبیه. استعاره. حس آمیزی. تلمیح. مجاز. ایهام الف. بدان که قرآن مانند است به بهشت جاودان ب. سرو چمان من چرا میل چمن نمی کند ج. سکوت بهتر از سخن تلخ د. یعقوب خود او را به صبر آموزگار بود ه. پشت دیوار آنچه گویی هوش دار / تا نباشد در پس دیوار گوش و. گفتم که بوی زلفت، گمراه عالمم کرد	۳
۶	ادبیات غنایی را تعریف کرده و دو نمونه از آن را نام ببرید. (سوال امتیازی)	۱
۷	شعر «همای رحمت» از کیست و در وصف چه کسی سروده شده است؟	۱

۰/۵	۸	سیف فرغانی، شعر «بیداد ظالمان» را هنگام سرود. (سوال امتیازی)
۰/۵	۹	آثار عرفانی، جز کدام یک از انواع ادبی به حساب می آیند؟ (سوال امتیازی) الف. غنایی ب. حماسی ج. تعلیمی د. پایدار
۲	۱۰	ابیات و جمله های زیر را معنی کنید. الف) هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب دان بر نیاید. ب) ابر ز من حامل سرمایه شد / باغ ز من صاحب پیرایه شد ج) گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان / نگه دار سر رشته تا نگه دارد د) اسب از پهلوی، اسبی خود را به کمال نشان می داد.
۱	۱۱	مفهوم عبارات کنایی زیر را بنویسید. الف) گندم نمای جو فروش مباش. ب) چنان تناوری و بلند که به هنگام تماشایت، کلاه از سر کودک عقل می افتد.
۱	۱۲	نهاد و گزاره را در جملات زیر مشخص کنید. الف) بچه ها گوشه ی خلوتی یافتند. ب) آفتاب فتح در آسمان سینه ی مومن درخششی عجیب دارد.
۱/۵	۱۳	هسته و انواع وابسته ها را با ذکر نام در جملات زیر مشخص کنید. الف) همان کتاب قدیمی ب) ملکه الیزابت اول
۰/۵	۱۴	پایه و پیرو را در بیت زیر مشخص کنید. به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب که علم کند به عالم شهدای کربلا را؟
۰/۷۵	۱۵	نوع افعال زیر را مشخص کنید. رفت فعل مرکب برکشید فعل ساده مطالعه کرد فعل پیشوندی
۲	۱۶	۴ مورد از افعال زیر را از لحاظ زمان به گزینه ی مربوط به خود متصل کنید. الف) نرفتم مضارع التزامی ب) داشتم می رفتم گذشته ی ساده ج) نرو گذشته ی استمراری د) خواهم رفت آینده ه) رفته باشم مضارع اخباری و) می روم امر
۱	۱۷	تفاوت معنایی دو فعل زیر را با هم مقایسه کنید. بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت گفتم که نوش لعلت، ما را به آرزو کشت
۰/۷۵	۱۸	ردیف، کلمات قافیه و هجای قافیه را در بیت زیر مشخص کنید. هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد هم رونق زمان شما نیز بگذرد
صفحه ۲ از ۲		

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	الف. پستی / بزرگواری و بخشندگی د. خوش صورت / پذیرفت. دعوت کرد. فرا خواند	ب. احترام بگذار / حریص ه. دنیا / دوره ج. جایگاه و موقیت / تکیه
۲	حیات/فرقت/ محنت/سیرت	
۳	الف. منادا ب. متمم	ج. مضاف الیه د. مفعول
۴	الف. صواب و اولوالالباب ب. عزت و صحبت/ عظیم و قدیم/ دم و قدم/ برنیارم و بر ندارم	
۵	الف. تشبیه د. تلمیح داستان یوسف	ب. استعاره سرو چمان/معشوق ه. مجاز گوش از انسان ج. حس آمیزی شنوایی و چشایی و. ایهام رایحه/آرزو
۶	نوعی ادبی که شاعر در آن از احوال و احساسات خود سخن می گوید. گلستان سعدی و حدیقه سنایی	
۷	محمد حسین شهریار / علی (ع)	
۸	حمله ی مغول	
۹	الف. غنایی	
۱۰	الف) تمام مکرهای حيله گران در برابر خواست خدای تمام آگاه، شکست می خورد ب) ابر با بخار من حامل باران می شود و باغ با من است که دارای گل و گیاه می شود ج) اگر آرزو داری که معشوق پیمانش را با تو حفظ کند، تو نیز حافظ رشته ی محبت و دوستی باش د. اسبی که از زاویه ی پهلوی کشیده شده بود، اسب بودن خود را به تمامی نشان می داد.	
۱۱	الف) دو رو نباش ب) عقل از تماشای عظمت تو حیرت می کند	
۱۲	الف) بچه ها نهاد باقی جمله گزاره	ب) آفتاب فتح نهاد باقی جمله گزاره
۱۳	الف) صفت اشاره/هسته/صفت بیانی	ب) صفت شاخص/هسته/صفت شمارشی
۱۴	مصرع اول پایه مصرع دوم پیرو	
۱۵	رفت برکشید مطالعه کرد	فعل مرکب ساده فعل ساده پیشوندی فعل پیشوندی مرکب
۱۶	الف) نرفتم ب) داشتم می رفتم ج) نرو د) خواهم رفت ه) رفته باشم و) می روم	مضارع التزامی گذشته ی ساده گذشته ی استمراری گذشته ی استمراری امر مضارع اخباری مضارع التزامی مضارع اخباری آینده
۱۷	خاموش کرد / هلاک کردن	
۱۸	شما نیز بگذرد ردیف جهان و زمان کلمات قافیه آن هجای قافیه	
جمع بارم: ۲۰۰ نمره		